

Motion till riksdagen 2005/06:Sf5

**av Bo Könberg m.fl. (fp)
med anledning av skr. 2005/06:18**

Migration och asylpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avvisade asylärenden bör följas upp och utvärderas i större utsträckning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att återvändandeavtal inte bör ingås med löfte om eventuell motprestation.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en EG-rättslig prövning av transportörsansvarets förenlighet med Genèvekonventionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen snarast bör återkomma med en samlad analys av orsaken till det ökande antalet anmälningar i FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att Sverige i framtiden inte skall fällas i dessa instanser.

Inledning

Regeringens skrivelse om migration och asylpolitik är en redogörelse för pågående reformarbete nationellt och harmoniseringsarbetet inom EU. Migrationspolitiken och asylprocessen i Sverige genomgår för tillfället stora förändringar. Den 31 mars 2006 läggs Utlänningsnämnden ned och asylprocessen överförs till en domstolsprövning i tre länsrätter och en kammarrätt, samtidigt träder en ny utlänningslag i kraft. Folkpartiet har sedan lång tid tillbaka, vid flera tillfällen, motionerat om den framtida instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Dessa ståndpunkter kommer inte att upprepas i denna motion utan vi hänvisar till våra yrkanden i motionerna Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden 2004/05:Sf34 samt Liberal flykting- och migrationspolitik 2005/06:Sf364.

Fel! Okänt namn på

Uppföljning av avvisingar och ökad insyn i återvändandeavtal

Regeringen menar i skrivelsen Migration och asylpolitik 2005/06:18 att dess mål att värna asylrätten förutsätter att de som har meddelats lagakraftvunna avvísings- och utvisningsbeslut lämnar landet. Folkpartiet vill dock att Sverige följer upp vissa avvisingar i större utsträckning än tidigare som ett led i att värna asylrätten fullt ut. En uppföljning av en avvísning skall också kunna ligga till grund för framtida bedömning och prövning av asylärenden från landet. I dag avvisas många asylsökande med motiveringen att det finns ett inre flyktalternativ eller att de kan få vård i hemlandet trots att det i realiteten enbart är tomma ord. Detta är inte acceptabelt. I våra motioner Liberal flykting- och migrationspolitik 2005/06:Sf34 och Flyktingskap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning 2005/06:Sf4 betonar vi vikten av att de som handlägger asylärenden har erforderlig kunskap om de förföljda gruppernas situation i hemlandet. Vi anser att uppföljning av avvisingar borde ingå som en del i en process för att förbättra och uppdatera landkunskap.

Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som ovan anförts om att avvísade asylärenden bör följas upp och utvärderas i större utsträckning.

Sverige har ingått bilaterala återtagandeavtal med Bosnien och Hercegovina, Bulgarien, Cypern, Estland, Frankrike, Kroatien, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien, Serbien och Montenegro, Schweiz, Slovakien och Tyskland. Med Ryssland finns ett protokoll om samarbete för att fastställa identitet och medborgarskap samt utfärdande av resedokument. I återtagandeavtalen regleras procedurer och kriterier för att den ena parten skall återta personer som vistas utan tillstånd på den andra partens territorium. Avtalen omfattar återtagande av egna medborgare, tredjelandsmedborgare, statslösa samt transitering.

Ett fungerande återvändande och, som ett led i detta, återtagandeavtal är viktigt för att underlätta en värdig hemkomst för den som nekats uppehållstillstånd i Sverige. Folkpartiet vill dock understryka att dessa avtal inte bör ingås med löften om eventuella motprestationer från Sveriges sida som till exempel avskaffande av krav på visering till Sverige. Löften av detta slag riskerar underminera syftet med att ingå återvändandeavtal då mottagarlandets syfte, i så fall, inte fokuserar på den återvändande personens situation.

Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som ovan anförts om att återvändandeavtal inte bör ingås med löfte om eventuell motprestation.

Transportörsansvaret

Sedan den 1 juli 2004 åligger det en transportör att kontrollera att de utlänningar som reser till Sverige med ett fartyg eller luftfartyg direkt från en annan stat än en stat som omfattas av Schengenkonventionen innehar pass och andra tillstånd som krävs för att resa in i landet. En transportör som inte upp-

fyller sin kontrollskyldighet skall betala en särskild avgift. En förutsättning för att en transportör skall kunna åläggas att betala en särskild avgift är att beslut om avvisning meddelats och att beslutet har vunnit laga kraft eller verkställts trots att det inte vunnit laga kraft. Regeringen gör bedömningen att bestämmelsen om transportörsansvar inte kan anses hindra att personer ges möjlighet att ansöka om asyl vid ankomsten till Sverige och konstaterar att det inte finns anledning att på nytt inom EU behandla frågan om transportörsansvaret.

Folkpartiet var kritiskt till införandet av transportörsansvaret då det riskerar förvärra situationen för de asylsökande och öka den organiserade människosmugglingen. Innan direktivet genomfördes framfördes kritik från UNHCR och Amnesty som menade att transportörsansvaret strider mot FN:s konvention om flyktingars rättsliga ställning (1951), den s.k. Genèvekonventionen, och den av folkrätten erkända asylrätten. Samtliga EU-länder är bundna såväl av Genèvekonventionen som av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. EU bör inte anta en lagstiftning som strider mot internationella åtaganden som medlemsstaterna dessförinnan har gjort. I sammanhanget är det också centralt att notera att EU gång på gång slagit fast att Genèvekonventionen är grunden för den gemensamma politiken på asylområdet. Folkpartiet vill därför att en rättslig prövning av transportörsansvaret genomförs av EG-domstolen för att bedöma direktivets förenlighet med Genèvekonventionen.

Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som ovan anförs om en EG-rättslig prövning av transportörsansvarets förenlighet med Genèvekonventionen.

Svenska utlänningsärenden i FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen

Hittills har FN:s kommitté mot tortyr behandlat totalt 48 klagomål mot Sverige. Kommittén har i elva fall bedömt att ett återsändande av den klagande efter ett beslut om avvisning eller utvisning skulle innebära ett brott mot artikel 3 i FN-konventionen mot tortyr. Antalet anmälningar till FN:s kommitté mot tortyr har ökat under de senaste åren. För närvarande finns ett femtontal öppna ärenden mot Sverige hos kommittén i vilka regeringen ombetts att yttra sig. Antalet utlänningsärenden som överklagas till Europadomstolen har också ökat under de senaste åren; för närvarande handläggs vid domstolen ett trettiotal mål med anknytning till svenska utlänningsärenden i vilka regeringen har ombetts att yttra sig.

Regeringen framhåller i skrivelsen att ett stort antal klagomål har avvisats av Europadomstolen som ogrundade. Vad de däremot inte skriver är att en rad avvisningsärenden inhiherats, dvs. verkställandet av avvisningen ställs in, av domstolen. Att ett ärende inhiheras tyder på brister i handläggningen av de svenska migrationsmyndigheterna och måste tas på allvar av den svenska regeringen om vi inte vill göra oss skyldiga till brott mot Europakonvention-

Fel! Okänt namn på

en. Folkpartiet anser att de ökade antalet anmälningar i FN:s kommitté mot tortyr och i Europadomstolen måste tas på större allvar av regeringen och att det bör utredas och analyseras varför antalet anmälningar fortsätter att öka. Vi vill således att regeringen snarast återkommer med en samlad analys av orsaken till antalet anmälningar samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att Sverige i framtiden inte skall fällas i dessa instanser.

Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som ovan anförs om att regeringen snarast bör återkomma med en samlad analys av orsaken till det ökande antalet anmälningar samt förslag på åtgärder som bör vidtas för att Sverige i framtiden inte skall fällas i dessa instanser.

Stockholm den 3 november 2005

Bo Könberg (fp)

Linnéa Darell (fp)

Anne-Marie Ekström (fp)

Mauricio Rojas (fp)

Solveig Hellquist (fp)

Nyamko Sabuni (fp)